

N. R. Sørensen: Ved 1ste Behandling af dette Lovforslag tog jeg mig den Frihed at antyde, at den Kassationsproces, som skulde foretages over for de overfødsende Børn i Skolen, vil være til megen Støde for disse Børn selv og for Forholdet i det hele taget. Jeg ser nu til min store Sorg, at Princippet med Hensyn til saaledes at kassere og udflyde Børn i en vis Alder er bibeholdt over for Lærerne. Til Dato har det jo været saaledes, at naar en Lærer søgte et Embede, saa gjorde Skolekommissionen og de andre interesserede Autoriteter et Udvvalg mellem de Ansøgninger, der vare indsendte, og udtog de bedste af disse, dem, som de syntes om. Dette kunde ingen Indflydelse have paa de Lærere, som ikke kom i Betragtning. Men nu er dette Forhold blevet foreslaaet ordnet saaledes i en af de foreliggende Endringer, at der nu skal indføres et nyt Princip, idet der nu ikke skal udføres, men der skal vrages, og det har en overordentlig stor Betydning, hvilket af disse to Principper der følges. Det har meget stor Betydning for et Menneſte, der har søgt et Embede eller en eller anden Bestilling, om han kommer hjem med den Bestilling, at han er vraget, for det er jo noget, der ikke blot kommer til at staa klart for ham selv, at han er vraget, men det bliver jo ogsaa bekendt ude i hans Omgangskreds, og jeg mener, det er noget af det værste, der kan hænde en Mand, at han saaledes bliver kasseret. Der er jo her af den højeste Minister foreslaaet indsat en Endring, hvori det hedder, at naar et Embede er ledigt, og Ansøgningerne ere indkomne til Skoledirektionen, saa har Skoledirektionen Ret til af Hensyn til vedkommende Ansøgers Alder, Duellighed og Værdighed at udflyde en vis Mængde. Det Ord „Værdighed“ er jo i sig selv et meget smukt Ord, det indeholder grumme meget og udtaler meget bestemt, hvad der skal forstås derved, men anvendt paa denne Sag og i denne Forbindelse kan jeg gerne sige, at der vil komme et rent Branghyn ind, hvis det skal blive staaende paa Skoleloven. Dersom vi tænke os, at en Lærer har indsendt sin Begæring til en Skolekommission om at komme i Betragtning ved en Embedsbesættelse, kunde man jo tænke sig, at Værdigheden kunde regnes i Forhold til Embedets Løn, men jeg mener rigtignok, at naar en Lærer er værdig til at nyde en Løn paa 1,000 Kr., saa er han dog ogsaa værdig til at nyde en Løn paa 1,200 Kr.; det kan altsaa ikke være Meningen. Det maa altsaa være rent personlige Forhold, der skulde gøre Læreren værdig eller ikke værdig. Lad os tænke os, at en

Lærer har indgivet en Ansøgning om et andet Embede, og det er bekendt for det Distrikts Beboere, hvor han er Lærer, at han søger Embedet. Nu viser det sig, naar Nabokommunen skal til at ransage de Ansøgninger, der komme tilbage fra Skoledirektionen, at hans Navn ikke er paa Listen. Saa maa disse Folk jo faa den Opfattelse, at denne Lærer, der har søgt Embedet, er af Skoledirektionen bleven stemplet som uærdig. Og hvad Betydning kan det nu have for vedkommende Lærer? Jeg mener, at hvis det f. Eks. var mig, den Dom var overgaaet, at jeg var bleven kasseret og stemplet som uærdig, saa vilde det have den Indflydelse paa mig, at jeg vilde undse mig ved at komme til Stede ved Lærermøder, vilde afholde mig fra at komme sammen med mine Kaldsfæller, det vilde have til Følge, at jeg ikke vilde føle mig tilpas i den Kreds, hvori jeg var vant til at færdes, jeg vilde have Fornemmelsen af, at jeg var vraget og havde faaet skrevet noget slemt i min Studsaalsbog. Og hvilken Indflydelse vil det have i hans Skole? Ja, den vil blive ganske overordentlig. Vi vide jo nok, at alle de smaa Menneſter, Læreren der omgaaes, have en meget fin Dømmekraft; de ere meget opmærksomme paa alt, hvad der foregaar omkring dem, navnlig paa alt, hvad der høres og røres sig omkring i Kredsen angaaende Læreren, og dersom nu de Børn, som ere betroede til vedkommende Lærers Omsorg, have faaet at vide, at deres Lærer har søgt det og det Embede, men er kasseret, fordi han er uærdig, saa vil det straks have den Indflydelse paa Børnene, at de ikke mere vilde yde Læreren den Agtelse og Respekt, som de have ydet ham indtil den Tid. Dette vil atter bevirke, at det gode Forhold, som tidligere har eksisteret, og den gode Nytte, som Undervisningen har baaret, vil forminskes i ganske betydelig Grad. Og dette vil gaa videre og videre, det vil ogsaa strække sig ud til Beboerne; Forholdet mellem dem og Lærerne vil blive et helt andet, end det har været tidligere. Dernæst skal jeg tillade mig at bemærke, hvordan et saadant Forhold vil komme til at se ud lige over for selve Autoriteterne, lige over for Provsterne. Naar en Provst skal naa til et saadant Skøn over, om en Lærer er værdig eller ikke, skal han ganske simpelt naa til det enten ved sin egen Opfattelse eller ved den Opfattelse, han faar ved at læse Dokumenterne fra den søgende Lærers Provst. Hvis nu den søgende Lærers Provst afgiver et Skøn, der gaar ud paa, at han er værdig, og vedkommende alligevel bliver kasseret, vil dette jo betyde, at han